

13.4.2015

B8-0347/2015

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o pripomenutí si 100. výročia genocídy Arménov
(2015/2590 (RSP)).

**Knut Fleckenstein, Victor Boștinaru, Richard Howitt, Vincent Peillon,
Arne Lietz, Gilles Pargneaux, Sylvie Guillaume, Nikos Androulakis,
Demetris Papadakis, Nicola Caputo, Tonino Picula, Marlene Mizzi,
Zigmantas Balčytis, Ana Gomes, Tanja Fajon, Siôn Simon, Goffredo
Maria Bettini, Andrejs Mamikins, Miroslav Poche, Neena Gill, Soraya
Post, Elisa Ferreira, Liisa Jaakonsaari, Pier Antonio Panzeri**
v mene skupiny S&D

Uznesenie Európskeho parlamentu o pripomenutí si 100. výročia genocídy Arménov (2015/2590 (RSP)).

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. septembra 2005 o začatí rokovaní s Tureckom¹,
  - so zreteľom na Dohovor OSN o zabránení a trestaní zločinu genocídy,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. júna 1987 o politickom riešení arménskej otázky²,
  - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže jednou z hlavných pohnútok procesu zjednotenia Európy a jednou zo základných hodnôt Európskej únie je snaha zabrániť tomu, aby sa v Európe opakovali vojny a zločiny proti ľudskosti;
- B. keďže v roku 1915, krátko po tom, čo Osmanská ríša vstúpila do prvej svetovej vojny, režim Výboru pre jednotu a pokrok nariadil a uskutočnil v rámci centrálne naplánovanej operácie deportáciu a likvidáciu viac ako milióna osmanských Arménov a vymazanie ich kultúry; keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 18. júna 1987 uznal, že tieto udalosti sú genocídou v zmysle Dohovoru o zabránení a trestaní zločinu genocídy;
- C. keďže v roku 2015 ubehne sto rokov od genocídy Arménov spáchanej Osmanskou ríšou;
- D. keďže počas prvej svetovej vojny zahynuli zároveň v dôsledku hladu, chorôb a cieleného zabíjania stovky tisíc osmanských moslimov; keďže to nijako neznižuje význam skutočnosti, že masové zabíjanie osmanských Arménov bol najväčší jednotlivý zločin prvej svetovej vojny;
- E. keďže masové zverstvú páchané na osmanských Arménoch uznal aj sám zakladateľ Tureckej republiky, Mustafa Kemal Atatürk, ktorý ich nazval „hanebným skutkom“; keďže sa Tureckej republike nepodarilo nadviazať na toto priznanie a konfrontovať temné udalosti vlastných dejín a keďže namiesto toho volí rôzne formy ich oficiálneho popierania a pokračuje v ničení kultúrneho dedičstva Arménov; keďže popieranie genocídy je jej konečnou fázou;
- F. keďže zmeny tureckej spoločnosti, ku ktorým došlo od začiatku 21. storočia, a reformy, ktoré umožnili začatie rokovaní o prístupí k EÚ, vytvorili podmienky pre otvorejšiu a slobodnejšiu diskusiu o historických otázkach v Turecku vrátane arménskej otázky; keďže v dôsledku toho došlo k rozvoju značného počtu iniciatív občianskej spoločnosti a ku kultúrnym výmenám medzi Tureckom a Arménskom; keďže turecké mimovládne organizácie a intelektuáli sa chystajú verejne si pripomenúť 100. výročie arménskej

---

¹ Ú. v. EÚ E 227 E, 21.9.2006, s. 163.

² Ú. v. ES C 190, 20.7.1987, s. 119.

genocídy v Istanbule;

- G. keďže podpísaním protokolov o začatí a rozvoji vzájomných vzťahov v Ženeve v roku 2009 a otvorením hraníc Turecko a Arménsko začali proces normalizácie diplomatických vzťahov; keďže odvtedy však došlo k zastaveniu tohto procesu;
- H. keďže turecký prezident Recep Tayyip Erdoğan vyjadril sústrasť rodinám obetí arménskej genocídy a nazval masové zabíjanie „neľudským“; keďže turecký premiér Ahmet Davutoğlu vyhlásil, že Turecko „spolu znáša utrpenie Arménov“, vyzval na porušenie tabu, keď hovoril o „veľkej traume, ktorou sa zastavil čas v roku 1915“, a zaviazal sa, že „sa kultúrnemu dedičstvu Arménov v Turecku dostane riadneho uznania“;
- I. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 2. apríla 2009 zdôraznil dôležitosť udržiavania spomienok na minulosť nažive, keďže bez pravdy, pamäti a spravodlivosti nemôže prísť k zmiereniu;
1. pripája sa spomienkovým oslavám 100. výročia genocídy Arménov v duchu európskej solidarity a spravodlivosti a vzdáva hold pamiatke nevinných obetí tejto genocídy; vyzýva Komisiu a Radu, aby sa pripojili k spomienkovej oslave 100. výročia; vyjadruje vďačnosť všetkým, ktorí prispeli k vyšetreniu genocídy Arménov, jej uznaniu a ucteniu ich pamiatky;
  2. zdôrazňuje, že včasná prevencia a účinné trestanie genocíd a zločinov proti ľudskosti by mali patriť medzi hlavné priority medzinárodného spoločenstva a Európskej únie;
  3. víta vyhlásenie prezidenta Erdogana a ministerského predsedu Davutoğlua, ktorí vyjadrili sústrasť rodinám obetí a priznali spáchanie zverstiev proti osmanským Arménom, ako krok správnym smerom; nabáda Turecko, aby využilo spomienku na 100. výročie genocídy Arménov ako významnú možnosť pokračovať v snahe vyrovnáť sa s minulosťou, priznať genocídu Arménov a umožniť tak skutočné zmierenie medzi tureckým a arménskym národom;
  4. je presvedčený, že otvorená a slobodná diskusia o historických otázkach v tureckej spoločnosti vrátane genocídy Arménov je nerozlučne spätá s procesom demokratizácie, pretože sa zdravá a vyspelá demokracia nemôže zakladať na popieraní historických skutočností a zodpovednosti; uznáva v tejto súvislosti dôležitú úlohu, ktorú zohralo začatie procesu pristúpenia k EÚ pri presadzovaní demokratizácie v Turecku; vyzýva preto na opätovné oživenie procesu pristúpenia k EÚ, ktorý je dôležitým katalyzátorom otvorenejšej a slobodnejšej diskusie o historických otázkach vrátane likvidácie osmanských Arménov;
  5. vyzýva Turecko aj Arménsko, aby na základe bezpodmienečnej ratifikácie protokolov o začatí diplomatických vzťahov a otvorení hraníc obnovili úsilie o normalizáciu vzájomných vzťahov; zdôrazňuje spoločenský, ľudský, kultúrny a hospodársky prínos, ktorý by mala normalizácia vzťahov medzi Tureckom a Arménskom pre turecký a arménsky národ, a to aj odstránením vzájomnej zaujatosti a vzájomných predsudkov;
  6. rozhodne podporuje činnosť tureckých a arménskych akademických pracovníkov,

mimovládnych organizácií a kultúrnych činiteľov pri presadzovaní dialógu a zmierenia medzi Turkami a Arménmi; vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby túto činnosť dôsledne a aktívne podporovali;

7. vyzýva turecké orgány, politikov a médiá na všetkých úrovniach, aby sa zriekli štvavých výrokov proti menšinám vrátane Arménov a vynasnažili sa bojovať proti verbálnym prejavom nenávisti a predsudkov voči menšinám, okrem iného aj tým, že z učebníc odstránia všetky pohrdavé a diskriminujúce zmienky a zavedú komplexné antidiskriminačné právne predpisy vrátane zákazu diskriminácie na základe etnickej príslušnosti a náboženskej identity;
8. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, podpredsedníčke Európskej komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, prezidentovi a parlamentu Arménska a prezidentovi a parlamentu Turecka.